

İNSANDAN İNSANA GİDEN YOL - İLETİŞİMİN GÜCÜ

1. Toplumsal bir varlık olan insanlar bir arada yaşamanın gereği olarak birbirleriyle etkileşim hâlinindedirler. Bu etkileşimi ise iletişim kurarak sağlarlar. İletişim; duygu, düşünce ve ya bilgilerin çeşitli yollarla başkalarına aktarılmasıdır. İletişim en az iki kişi arasında gerçekleşen bir süreçtir.

Bu bilgi ve tanıma göre aşağıdaki örneklerden hangisinde bir iletişim yoktur?

- A) Berk'in aldığı hediyeği doğum gününde kardeşine vermesi
B) Sabah sınıfa giren Ayça'nın arkadaşlarına selam vermesi
C) Mine'nin her sabah uyandıktan sonra odasını toplaması
D) Emre'nin başka şehirde oturan dedesini her hafta Genel Ağ üzerinden görüntülü araması

2. İnsan; dünyada varlığını sürdürmeye başladığı andan itibaren gerek yakın gerekse uzak çevresi ile iletişim hâlinde olmuştur. İnsanlar, geçmişten günümüze gelene kadar çeşitli yollarla kendini anlatmaya ve iletişim kurmaya çalışmışlardır.

Buna göre;

- I. İlk insanların mağara duvarlarına avlanma yöntemlerini ve onlar için hayati tehlike oluşturan hayvanları resmetmeleri
II. Ateşin bulunmasıyla birlikte Kızılderili kabilelerin kendi aralarında dumanla haberleşmeleri
III. Eğitilen posta güvercinleri sayesinde farklı yerlerdeki insanlara çeşitli notların ulaştırılması

yöntemlerinden hangileri iletişim olarak değerlendirilebilir?

- A) Yalnız II. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) I, II ve III.

3. İletişim kurmanın birden çok yolu vardır ve iletişimimizi sağlayan çok sayıda araç mevcuttur. İletişim kurarken içinde bulunduğumuz ortama ve duruma göre doğru yöntem ve araçlar tercih etmeliyiz. Kullandığımız yöntem ve araçlara göre iletişim kurma yollarından biri de sözlü iletişimdir.

Buna göre;

- I. 7.sınıf öğrencileri arasında şiir okuma yarışmasının yapılması
II. Sabah ilk derse giren öğretmenin öğrencilere "Günaydın çocuklar" demesi
III. Mert'in başka şehirdeki bir üniversitede okuyan abisine mektup yazarak yollaması
IV. Hasan'ın yurt dışındaki amcası ile Genel Ağ üzerinden görüntülü görüşmesi

örneklerinden hangisi sözlü iletişim olarak değerlendirilemez?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Gazeteler ve dergiler,
Mektuplar ve faks mesajları,
Elektronik postalar ve bültenler

Bu örnekler iletişim kurma yöntemlerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Sözsüz iletişim
B) Sözlü iletişim
C) Yazılı iletişim
D) Beden dili

5. Duygu ve düşüncelerin herhangi bir yöntemle başkalarına aktarılma sürecidir.

Bu tanım aşağıdaki hangi kavram ile doğrudan ilgilidir?

- A) İletişim B) Empati
C) Ben dili D) Beden dili

6.

Nasreddin Hoca bir gün eşekten düşmüş. Hocanın başına insanlar toplanmış. Hoca ya demişler ki;

“Hocam bir doktor çağıralım mı?”

Nasreddin Hoca ise:

“Yok yok, benim hâlimden doktor değil, eşekten düşen biri anlar. Siz bana eşekten düşen birini getirin, eşekten düşenin hâlimden eşekten düşen anlar.” şeklinde cevap vermiş.

Nasreddin Hoca’nın bu sözleri iletişime ait aşağıdaki hangi kavram ile ilgilidir?

- A) Empati B) Beden dili
C) Sen dili D) Ön yargı

7. Sözlü iletişim sırasında, içinde bulunduğumuz duygu durumuna ilişkin ses tonumuz, vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz, fiziksel görüntü ve kıyafetler gibi sözel olmayan birçok unsur konuşmanın içeriği kadar etkili olabilir.

Bu metinde iletişim kurma yöntemlerinden hangisi ile ilgili bir bilgi verilmiştir?

- A) Yazılı iletişim B) Etkili dinleme
C) Etkili konuşma D) Sözsüz iletişim

8. Öğrenci 1: Günaydın nasılsın, sınava çalıştın mı?

Öğrenci 2: Dün hikâye kitabımı sıranın altında unutmuştum gördün mü?

Öğrenci 1: Ben çok çalıştım ama sınav galiba zor sorulardan oluşacak.

Öğrenci 2: Kitabımı bulamıyorum. Yoksa hikâye kitabımı izinsiz biri mi aldı?

Diyaloğa bakılarak bu öğrenciler için öncelikle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Birbirlerini etkili dinlemişlerdir.
B) Sağlıklı bir iletişim kuramamışlardır.
C) Beden dilini kullanmışlardır.
D) Birbirlerine ön yargılı davranmışlardır.

9.

* Empati, kişinin kendisini başkasının yerine koyması ve başkalarını anlamaya çalışmasıdır.

* Empati başkalarının hissettiği gibi hissetmeye çalışmaktır.

* Empati, kişinin kendi duygularından ödün vermeden karşısındaki insanın duygularını anlamaya çalışmasıdır.

Bu tanımlara göre aşağıdaki örneklerden hangisi empati olarak değerlendirilebilir?

- A) Ahsen’in şehir dışındaki ailesi ile telefonla görüşmesi
B) Yusuf’un hafta sonları babası ile yürüyüşe çıkması
C) Ahmet’in sokakta tanıdığı her insana mutlaka selam vermesi
D) Ece’nin sınavlara hazırlanan abisinin başarılı olması için evde gürültü yapmama-ya özen göstermesi

10.

Beden dili; insanın iletişim sırasında isteyerek veya istem dışı olarak el, kol hareketleri veya jest ve mimikleri kullanmasıdır.

Bu görsel ve bilgede iletişim için kullanılan yöntemlerden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Sözlü İletişim B) Yazılı İletişim
C) Sözsüz İletişim D) Etkili dinleme

HIZLI İLETİŞİM GÜÇLÜ TOPLUM - İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

1. Geçmişten günümüze gelene kadar insanlar birbirlerine ulaşmak için farklı iletişim yöntemleri ve araçları kullanmışlardır.

Buna göre aşağıdaki iletişim yöntemlerinden hangisinin ilk olarak kullanıldığı söylenebilir?

Dumanla iletişim

Mektupla iletişim

Telefonla iletişim

Genel Ağ ile iletişim

2. • Elif arkadaşı Eda'nın günlük olarak tuttuğu defterindeki notları izin almadan okumuştur.
- Hale arkadaşı Aslı'nın fotoğraflarını kendisinden izin almadan farklı sosyal medya platformlarında yayımlamıştır.
- Sinan arkadaşı Müge'nin cep telefonunda bulunan tüm mesaj ve yazışmaları izin almadan okumuş ve başkalarıyla paylaşmıştır.

Bu örnekler Anayasada yer alan aşağıdaki haklardan hangisinin ihlal edildiğinin göstergesidir?

- A) Madde 20: Özel hayatın gizliliğinin
B) Madde 21: Konut dokunulmazlığının
C) Madde 22: Haberleşme hürriyetinin
D) Madde 28: Basın ve haber alma hürriyetlerinin

3. Bilgisayar, akıllı telefon ve Genel Ağ kullanımı bireyler arasındaki iletişimi artırmıştır. Ancak sosyal medya kullanımı ve mesajlaşma sırasında kullanılan ifadeler, simgeler ve yazı karakterleri yeni bir iletişim kültürünü ortaya çıkarmıştır. Bu kültürün etkisiyle selam, ne yapıyorsun, merhaba, kendine iyi bak gibi kelimelerin yerine kısaltmalarının kullanılması dilde bozulmayı beraberinde getirmiştir. Genel Ağ kullanımının yaygınlaşmasıyla yabancı kökenli sözcükler âdetâ dilimizi esir almaya başlamıştır. Tamam yerine "okey", güle güle yerine "bye" gibi ifadeler sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır.

Bu metinde Genel Ağ kullanımının ortaya çıkardığı;

- I. Kültürel öğelerden olan dilin bozulması
II. Bireyler arasındaki sosyal iletişim ve etkileşimi artırması
III. İnsanların özel hayatlarının izin alınmadan haber yapılması

gibi durumlardan hangileri vurgulanmıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

4. Kitle iletişim araçlarındaki gelişmeler aynı zamanda devlet hizmetlerine de yansımaktadır. Devlet ile birey arasındaki ilişki yavaş yavaş elektronik ortama taşınmaktadır. Artık pek çok sınav başvurusu, yazışma ya da devlet kurumlarıyla ilgili işlemler Genel Ağ ortamında yapılabilmektedir.

Bu bilgide Genel Ağın aşağıdaki hangi faydasına vurgu yapılmıştır?

- A) Ticari faaliyetleri canlandırmasına
B) Resmî işlemleri kolaylaştırmasına
C) Toplumsal iletişimi kolaylaştırmasına
D) Bilgi ve düşüncelerin yayılmasını sağlamasına

5. Ünlü sinema sanatçısı Sevgi Hoşgörün ailesi ile birlikte bir otelde tatil yaparken, bir gazeteci gizlice fotoğraflarını çekerek bir magazin dergisinde yayınlamıştır. Bunun üzerine sanatçı Sevgi Hoşgörün gazeteci hakkında suç duyurusunda bulunarak dava açmıştır. Dava sonucunda mahkeme, haberi yapan gazeteciyi sanatçıya maddi tazminat ödemeye mahkûm etmiştir.

Yaşanan bu gelişmelere bakılarak Sevgi Hoşgörün için;

- I. Hukuki yollardan hakkını aramıştır.
- II. Gazeteciye Anayasanın 20. maddesi olan özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan dava açmıştır.
- III. Halkın haber alma hürriyetini mahkeme kararıyla engellemeye çalışmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

6. Doğru kullanıldığı zaman faydaları olan sosyal medyanın çeşitli zararları da vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sosyal medyanın zararları arasında yer almaktadır?

- A) İnsanların birbirleri ile iletişim kurmasını hızlandırması
- B) Çocuk ve gençlerde sosyalleşme sorunu-na neden olması
- C) Bir konu üzerinde toplumun bilgilendirilmesini ve kamuoyu oluşmasını sağlaması
- D) Dünyanın farklı yerlerinde ve birbirlerinden çok uzaklarda olan kişiler ile iletişim kurulabilmesini sağlaması

7.

HABER

Merkez üssü Elazığ'ın Sivrice ilçesi olan depremin ardından yaraların sarılması için başlatılan yardım çalışmaları aralıksız sürüyor. Tarih boyunca hayırseverliğin timsali olan Türk milleti, televizyon kanalları ve sosyal medya aracılığıyla düzenlenen yardım kampanyasına destek verdi. Türkiye'nin dört bir yanından vatandaşlar depremezeder için adeta seferber oldu. Türk Kızılayı tarafından Elazığ'a gıda, giysi, ısıtıcı, battaniye ve çadır taşıyan 450 yardım tırı ulaştırıldı.

Bu haberde kitle iletişim araçlarının;

- I. Kısa sürede geniş kitleleri etkilemesi
- II. Kültürel değerlerin korunmasını sağlaması
- III. İnsanlardaki yardımlaşma ve dayanışma duygusunu ortaya çıkarması

faydalarından hangilerine vurgu yapılmıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) I ve III. D) I, II ve III.

8. Ülkemizde basın hürriyeti 1982 Anayasası'nın 28. maddesinde şu şekilde yer almıştır:

Madde 28:

Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

Anayasanın bu maddesi ile vatandaşların aşağıdaki temel haklarından hangisi güvence altına alınmıştır?

- A) Konut dokunulmazlığı
- B) Özel hayatın gizliliği
- C) Seyahat etme özgürlüğü
- D) Haber alma özgürlüğü

İLETİŞİM VE İNSAN İLİŞKİLERİ (Ünite Tekrar Testi)**1.****Düzeltilme ve Cevap Hakkı (Tekzip):**

Madde 32 – Düzeltilme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hâllerinde tanınır ve kanunla düzenlenir. Düzeltilme ve cevap yayımlanmazsa yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hâkim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir.

Anayasa'nın bu maddesine göre aşağıdakilerden hangisi tekzip gerektirecek bir haberdir?

- A) “Ünlü şarkıcı Ferdi'nin eşinden ayrıldığına dair asılsız haberler çeşitli gazetelerde yayınlandı.”
- B) “Süper lig futbolcusu Hayri bir televizyon programında futbola nasıl başladığını anlattı.”
- C) “Ünlü iş insanı Ali Bey sosyal medyadan durumunu öğrendiği fakir bir aileye gıda yardımında bulundu.”
- D) “Değişik suçlardan kesinleşmiş hapis cezaları bulunan suçlu, polis kontrolü sırasında yakalandı.”

2. Sen Dili: Karşımızdaki insanın kabul edilmeyen davranışları karşısında eleştiri ve suçlama mesajları içeren ifadelerdir.

Sen dili;

- Olayı öğrenmeye yönelik değil, kişiyi suçlamaya yöneliktir.
- Karşıdaki kişinin kendisini savunmak zorunda kalmasına neden olur.
- İletişim kurma isteğini azaltır ve iletişimi olumsuz yönde etkiler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sen diline örnek olarak gösterilemez?

- A) “Neredesin sen, bu saate kadar neredeydin?”
- B) “Yazılılardan düşün not alırsan sana artık harçlık yok.”
- C) “Geciktiğin için sana bir şey oldu diye endişelendim.”
- D) “Gece geç yatarsan işte böyle sabahları kalkamazsın.”

- 3.**
- I. Karşılaşılan kişilere selam verilmesi, hal ve hatırlarının sorulması
 - II. Başkalarının küçümsenmesi, lakap takılması, alay edilmesi, kırıcı sözler söylenmesi
 - III. Karşımızdaki kişinin beden dili, jest ve mimiklerine dikkat edilmesi
 - IV. Düşüncelerin herkesin anlayabileceği şekilde açık ve net bir biçimde ifade edilmesi

**Yukarıda numaralanmış bilgilerden hangisinin iletişimi olumlu yönde etkilemesi beklene-
mez?**

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

4.

20 yaşında genç delikanlı otobüsün camından bakarken birden bağırdı.

“Baba; arabalar, arabaları görüyor musun, bizimle geliyorlar.”

Babası gülümsedi ve mutlulukla saçını okşadı.

Genç bir süre daha dışarıyı izledi ve sonra birden bağırdı.

“Bulutlar baba, bulutlar harika.”

Baba gülümseyerek oğlunu izledi.

“Baba ağaçlar dedi aniden delikanlı. Onlar hep geride kalıyor.” dedi.

Arkada oturan yaşlı adam, bu bağışmalardan rahatsız olmuş olacak ki; Babanın omzuna dokundu.

“Beyefendi oğlunuzu iyi bir doktora götürmelisiniz. Problemi var herhalde.”

Baba geriye dönerek;

“O zaten iyi bir doktordan geliyor. Oğlum doğuştan göremiyordu ve ameliyat sonrası gözleri açıldı” şeklinde cevap verdi.

Bu hikâyede iletişimde aşağıdakilerden hangisinin öneminden bahsedilmiştir?

- A) Güler yüzlü olmanın
- B) Ben dili kullanmanın
- C) Kendini doğru ifade etmenin
- D) İnsanlara karşı ön yargılı olmamanın

5.

I	Ali :	Boya kalemelerini kullanabilir miyim?
	Arda :	Kalemlerimi birlikte kullanabiliriz ama dikkatli olursan sevinirim.
II	Ece :	Sosyal Bilgiler dersinde tuttuğın notlarını verebilir misin?
	Mine :	Hayır veremem. Her zaman tembellik ediyorsun.
III	Emre :	Dün okula hasta olduğum için gelemedim. Ödevlerimiz neler acaba?
	Mert :	Hayır, sen de okula gelseydin. Bir daha bana ödevleri sorma.
IV	Ezgi :	Kimse benimle oynamak istemiyor.
	Sena :	Arkadařlarınla iyi geçinmeyi bir türlü beceremiyorsun.

Yukarıda numaralanmış diyaloglardan hangilerinin iletişimi olumlu yönde etkileyen davranışlar olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I.
- B) II ve III.
- C) I ve IV.
- D) II, III ve IV.

BEYLİKTEN CİHAN DEVLETİNE

1.

Malazgirt Zaferinden sonra yurt edinmek için Anadolu'ya gelen Türk boylarından biri de Kayılardı. Türkiye Selçuklu Sultanı I. Alaeddin Keykubat, Ertuğrul Bey idaresindeki Kayıları ilk olarak Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresine yerleştirdi. Daha sonra Kayılara Bizans sınırında bulunan Söğüt ve Domaniç yörelerini yaylak ve kışlak olarak verdi. Türkiye Selçuklu Devleti'nin Moğollara 1243 yılında Köseadağ Savaşı'nda yenilmesi ve devletin Anadolu'daki otoritesinin sarsılması üzerine, Ertuğrul Gazi'den sonra Kayıların başına geçen Osman Gazi'nin öncülüğünde Osmanlı Beyliği kuruldu.

Bu harita ve bilgilerden;

- I. Kayılar Doğu Anadolu üzerinden göç ederek önce Ankara'ya, ardından Söğüt ve Domaniç'e yerleşmişlerdir.
- II. Bizans'ta yaşanan taht kavgaları, Kayıların Batı Anadolu'ya doğru ilerleyişini kolaylaştırmıştır.
- III. Türkiye Selçuklularının Moğollara yenilmesinden sonra Osmanlı Beyliği bağımsız olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
C) I ve III. D) II ve III.

2.

1243 yılında Moğollarla yapılan Köseadağ Savaşı'nı Türkiye Selçukluları kaybetmiştir. Savaşın sona eren ortaya çıkan otorite boşluğu ile Anadolu'da uzun süren iç karışıklıklar dönemi yaşanmıştır. Ortaya çıkan bu otorite boşluğunun sonucunda Anadolu'ya yerleştirilen Türkmen boyları bağımsızlıklarını ilan etmiş ve böylece Anadolu'da İkinci Beylikler Dönemi başlamıştır. Osman Bey de bu dönemde beyliğini kurmuştur.

Bu bilgilerde aşağıdakilerden hangisi vurgulanmamıştır?

- A) Anadolu'nun siyasi durumu
B) Bizans ile yapılan savaşlar
C) Anadolu'da yaşanan otorite boşluğu
D) Osmanlıların bağımsızlığını ilan etmesi

3.

Orhan Bey Bursa ve İznik'i fethettikten sonra Karesi Beyliği'ni topraklarına katmıştır. Böylece Osmanlı Devleti'nin sınırlarını Marmara ve Ege Denizi'ne kadar genişletmiştir. Karesi Beyliği'nin deniz gücünün Osmanlılara geçmesi ile bundan sonraki fetihlerde deniz kuvvetlerinden yararlanılmasını sağlamıştır. Osmanlı Devleti'nin fetihlerdeki yeni hedefi Çanakkale Boğazı'nın Avrupa yakası kıyıları olmuştur.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yeni topraklar fethettiği
B) Sınırlarını batı yönünde genişlettiği
C) Karesi Beyliği'nin donanması ile askerî gücünü artırdığı
D) Batı Anadolu topraklarına tamamen hâkim olduğu

4.

Babam Ertuğrul Gazi'nin 1281'de vefat etmesiyle Kayıların başına geçtim. Babamın Bizans'a karşı yürüttüğü gaza ve cihat anlayışını devam ettirerek bu devletin inegöl, Yarhisar, Bilecik, Karacahisar gibi pek çok yerleşim yerini fethettim. Taht kavgaları ve iç karışıklıklar içinde olan Bizans İmparatorluğu'nun sınırında yer almamız ve yalnızca bu devletle mücadele etmemiz kısa sürede önemli bir güç olmamızı sağladı. Fethettiğim yerlerde yaşayan halka dil, din, ırk farkı gözetmeksizin adil davrandım.

Bu anlatımına göre Osman Gazi için;

- I. Devletin sınırlarını Bizans yönünde genişletmiştir.
- II. Fethedilen toprakları bayındır hâle getirmiştir.
- III. Toprakları üzerinde yaşayan tüm insanlara eşit muamele etmiştir.
- IV. Bizans ile mücadele ederek siyasi gücünü artırmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

A) I ve II.	B) II ve III.
C) III ve IV.	D) I, III ve IV.

5. Osmanlı Beyliği'nin yurt edindiği Söğüt ve Domanıç, Bizans İmparatorluğu'nun büyük kent ve kasabaları ile komşuydu. Önemli ticaret yolları üzerindeki bu şehirler ile yapılan ticaretten Osmanlı Beyliği önemli gelir elde ediyordu. Bu toprakların fethedilmesi mevcut ticari faaliyetlerin Osmanlı Beyliği'nin kontrolüne geçmesini sağladı.

Bu durumun Osmanlı Devleti'ne aşağıdaki hangi alanda avantaj sağladığı söylenebilir?

A) Siyasi	B) Dini
C) Toplumsal	D) Ekonomik

6. Bizans İmparatoru Kantakuzen Orhan Bey'in askerî yardımı ile tahtını korumayı başardı. Bu yardımı üzerine Kantakuzen Osmanlı Devleti'ne Gelibolu'da bulunan Çimpe Kalesi'ni hediye etti. Osmanlı Devleti'nin Rumeli'deki ilk toprağı olan bu küçük kale yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Avrupa yönüne yapılacak seferler için burası önemli bir üs vazifesi gördü. Ardından Orhan Bey'in büyük oğlu Süleyman Paşa'nın öncülüğünde Gelibolu Yarımadası'nın önemli toprakları Osmanlılar tarafından hızla fethedildi.

Bu bilgilerden;

- I. Kantakuzen Orhan Bey'in desteğiyle Bizans tahtında kalmıştır.
- II. Rumeli'den gelebilecek saldırılardan zarar görmek istemeyen Osmanlı Devleti Bizans'a askerî destek vermiştir.
- III. Osmanlı Devleti'ne hediye edilen Çimpe Kalesi yeni fetihlerin yapılmasını kolaylaştırmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I.	B) I ve II.
C) I ve III.	D) II ve III.

7. Osmanlı Devleti, Rumeli'yi fethettikten sonra buraların Türkleşip Müslümanlaşması için Anadolu'daki Türk ailelerini bu topraklara yerleştirmiştir. Osmanlı Devleti'nin bu uygulamasına "iskân politikası" denilmiştir. Osmanlı Devleti iskân politikasını sistematik biçimde gerçekleştirip bazı kurallara göre gerçekleştirmiştir. Bu kurallardan bazıları şunlardır:

- I. İskâna tabi tutulan halktan vergi alınmaz, halkın birçok temel ihtiyacı karşılanırdı.
- II. İskâna tabi tutulanlara toprak verilerek boş arazilerin üretime açılması sağlanırdı.
- III. İskâna tabi tutulan halkın, belirli bir sebep olmaksızın en az beş yıl başka bir yere gitmesine izin verilmezdi.

İskân politikasına ait bu kurallardan hangilerinin doğrudan ekonomik yönünün olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I.	B) Yalnız III.
C) I ve II.	D) II ve III.

İNSANI YAŞAT KI DEVLET YAŞASIN

1. Gazi Akçakoca, Osman Gazi'nin yakın silah arkadaşlarındandır. Orhan Bey zamanında da Konuralp ile beraber fetih hareketlerine katılmıştır. Fetihlerde büyük yararlılık gösteren Akçakoca'ya duyulan sevgi ve hürmetin bir ifadesi olarak Kocaeli ilimize ve Düzce'nin Akçakoca ilçesine ismi verilmiştir. Akçakoca gibi gazi ve alpler vatan uğruna canını bile vermekten çekinmeyen gaza ve cihat ruhu ile hareket eden kahramanlardır. Bu duygu ve düşünce ile hareket eden bu kahramanlara "....." ismi verilmiştir.

Bu metinde Osmanlı fetihlerinin kalıcı olmasını sağlayan aşağıdaki hangi teşkilat ile ilgili bir bilgi verilmiştir?

- A) Abdalân-ı Rum
B) Ahiyân-ı Rum
C) Baciyan-ı Rum
D) Gaziyan-ı Rum

2. Askerlerden önce fethedilecek bölgeye gidip insanların gönülleri kazanmaya çalışan kişilerin Osmanlı fetihlerinde büyük rolü olmuştur. Bu gönüllü insanlara derviş manasına gelen Abdalân-ı Rum deniliyordu. Bu dervişlerin faaliyetleri Anadolu'da İslâmiyet'in yayılmasını kolaylaştırmıştır. Şehir ve kasabalara yerleşen dervişler, toplumun bütün kesimleriyle yakın temas kurarak halk arasında gaza ve cihad anlayışını yaymışlardır. Bu faaliyetlerin Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkmasına önemli katkısı olmuştur.

Bu metne bakılarak Abdalân-ı Rum ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İslam dininin yeni alanlara yayılmasını sağlamışlardır.
B) Osmanlı Devleti'nin ekonomik yönden güçlenmesini sağlamışlardır.
C) Fethedilecek topraklara Osmanlı ordusundan önce gitmişlerdir.
D) İnsanların gönülleri kazanarak İslam'ın yayılmasını ve fetihlerin kolaylaşmasını sağlamışlardır.

3. • Her toplumun kendi gelenek ve inançlarına saygı duyulmuştur.
• Farklı dil ve lehçelerin serbestçe gelişmesine ve konuşulup yazılmasına izin verilmiştir.
• Müslüman ya da gayrimüslim tüm halkın can, mal ve namus emniyeti devletin koruması altında olmuş ve herkese adaletle eşit muamele edilmiştir.

Buna göre Osmanlı Devleti için;

- I. İnsanlara din ve inanç özgürlüğü tanımıştır.
II. Farklı milletlerin bir arada uyum içinde yaşamasını sağlamıştır.
III. İnsanlar arasındaki sınıf farklılıklarını ön plana çıkarmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) II ve III.

4. İstanbul'un fethini zorunlu kılan nedenlerden bazıları şunlardır:

- Hz. Muhammed'in "Konstantinopolis (İstanbul) bir gün mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden asker ne güzel asker, onu fetheden komutan ne büyük komutandır." hadisi.
• Bizans İmparatorluğu'nun Osmanlı şehzadelerini ve Anadolu beylerini Osmanlı Devleti aleyhine kışkırtması.
• Osmanlı Devleti'nin, Anadolu ve Rumeli toprakları arasındaki toprak bütünlüğünü sağlamak istemesi.
• İstanbul'un kara ve deniz ticaret yolları üzerinde önemli bir konuma sahip olması.

Bu nedenlerin aşağıdaki hangi alan ile bir ilgisinden bahsedilemez?

- A) Dinî B) Askerî
C) Ekonomik D) Siyasî

AVRUPA'DA UYANIŞ

1. Marco Polo XIII. yüzyılın sonlarında Asya'yı boydan boya geçip Çin'de Moğol imparatorunun sarayını ziyaret etmişti. Polo'nun "Travels" (Seyahatler) adlı kitabında anlatılan Asya'nın zenginliklerine ulaşma düşüncesi Avrupalıların keşif seyahatlerine başlamasında etkili oldu. Marco Polo'nun yazdıklarından etkilenen gemicilerden biri olan Cenovalı Kristof Kolomb 1492 yılında sürekli batıya giderek Hindistan'a ulaşacağı fikriyle yola çıktı. İki ay sonra Amerika'nın batısındaki Bahama Adaları'na ulaştı. Buranın Hindistan'ın batı sahilleri olduğunu zannetti. Yeni bir kıta keşfettiğinin farkına varamadı.

Bu bilgilere bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Marco Polo'nun kitabının Avrupalıların keşif hareketlerini başlatmasına ilham verdiğine
B) Marco Polo'nun Asya seyahatinin ve yazdığı kitabın denizcilerin dikkatini çektiğine
C) Kristof Kolomb'un Hindistan'a ulaşma hayalini gerçekleştirdiğine
D) Kristof Kolomb'un ulaştığı sahillerin yeni bir kıtaya ait olduğunu anlayamadığına

2. I. Yeni ticaret yolları keşfedildi.
II. Yeni kıtalar ve ırklar bulundu.
III. Yeni hayvan ve bitki türleri keşfedildi.
IV. Dünya'nın düz değil yuvarlak olduğu anlaşıldı.

Bu bilgilerden hangilerinin coğrafi keşiflerin bilimsel sonuçları ile ilgili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II. B) III ve IV.
C) I, II ve III. D) II, III ve IV.

3. Coğrafi keşiflerle çoğu tüccar ve denizci olan birçok Avrupalı yeni keşfedilen topraklara gidip yerleştiler. Keşfedilen yerleri sömürge hâline getirdiler. Özellikle İspanyol ve Portekizliler geniş topraklar elde ederek ilk sömürgeleri kurdular. Sömürge topraklarındaki insanların bir kısmını köleleştirdiler. Buralardan elde ettikleri altın, gümüş, elmas gibi değerli madenleri Avrupa ülkelerine taşıdılar.

Bu bilgilerde coğrafi keşiflerin aşağıdaki hangi alanlarına yönelik sonuçlarına yer verilmiştir?

A)	Siyasi	Ekonomik
B)	Siyasi	Askerî
C)	Ekonomik	Bilimsel
D)	Bilimsel	Askerî

4. Osmanlı Devleti, coğrafi keşiflerden ekonomik olarak olumsuz etkilenmiştir.

Bu düşüncenin aşağıdaki bilgilerden hangisi ile desteklenmesi mümkün değildir?

- A) İpek ve Baharat yollarının eski önemini kaybetmesiyle, Osmanlı Devleti'nin gümrük ve vergi gelirlerinin azalması
B) Keşfedilen yerlerden getirilen altının bolluşmasıyla, Osmanlı Devleti'nin parasının değerinin düşmesi
C) Osmanlı Devletinin ülkesindeki ticareti canlandırmak için Avrupalı devletlere kapitülasyon denilen ticari ayrıcalıklar vermek zorunda kalması
D) Osmanlı Devleti'nin çeşitli alanlarda ıslahatlar yaparak siyasi varlığını güçlendirmeye çalışması

5. Kâğıdın ucuza mal edilmesi ve matbaanın kullanımının yaygınlaşması sayesinde okuma-yazma oranı hızlı bir şekilde artmıştır. Böylece farklı düşünceler insanlar arasında hızlı bir şekilde yayılma imkânı bulmuştur.

Bu bilgide Rönesans'a etki eden hangi unsur vurgulanmıştır?

- A) Kültürel B) Siyasi
C) Ekonomik D) Dinî

6. Rönesans Dönemi'nde Leonardo Da Vinci, Rafaello ve Gentile Bellini gibi ressamın insan vücudunu inceleyerek damarlarına varan detayları gösteren çeşitli eserler meydana getirdiler.

Bu bilgide Rönesans'ın hangi alana olan katkısı vurgulanmıştır?

- A) Siyasi B) Edebiyat
C) Dinî D) Sanat

7. XVI. yüzyılda Hristiyanlığın Katolik mezhebinde yapılan değişiklik ve düzeltmelere Reform denir.

Reform'un aşağıdaki sonuçlarından hangisi Avrupa'da din birliğinin bozulduğunu gösterir?

- A) Kilisenin mallarına ve topraklarına el konulması
B) Kiliseye ve din adamlarına duyulan güvenin azalması
C) Okulların kilisenin elinden alınarak eğitimde laik sisteme geçilmesi
D) Avrupa'da mezhep çatışmaları sonucunda Katolik mezhebinin yanında Protestanlık, Kalvenizm ve Anglikanizm gibi yeni mezheplerin ortaya çıkması

8. • Katolik Kilisesi'nin elinden alınan eğitim ve öğretim faaliyetleri laikleşmiştir.
• Katolik Kilisesi'ne ve Hristiyan din adamlarına duyulan güven azalmıştır.

Bu sonuçlar Avrupa'da meydana gelen aşağıdaki gelişmelerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Coğrafi keşifler
B) Rönesans hareketleri
C) Reform hareketleri
D) Aydınlanma Çağı

9. "Sanayi İnkılabı Avrupa'nın sosyal yapısında önemli değişiklikler meydana getirmiştir."

Bu düşünceyi;

- I. Hızla artan fabrikaların işçi ihtiyacı nedeniyle şehirlere doğru yoğun göçlerin yaşanması
II. Şehirlerdeki fabrikalarda çalışanlardan oluşan işçi sınıfının ortaya çıkması
III. Seri üretime geçilmesi ile ham madde ve pazar ihtiyacının artması

örneklerinden hangilerinin desteklediği söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) II ve III.

10. Sanayi inkılabı ile birlikte mallar hızlı ve bol miktarda üretilince fiyatlar düştü ve pek çok insanın ürünleri alması kolaylaştı (I). Buhar gücüyle çalışan lokomotifler ve çelik gemiler yapılması sonucu ulaşım ve haberleşme kolaylaştı (II). Sanayi İnkılabı ile ham madde ve pazar ihtiyacının artması ile birlikte Avrupalı güçlü devletler arasında sömürgecilik yarışları hız kazandı (III). Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'ni olumlu etkiledi ve devletin ekonomisi canlandı (IV).

Sanayi İnkılabı'nın sonuçları ile ilgili yukarıda numaralanmış bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

DEĞİŞEN DÜNYADA DEĞİŞEN OSMANLI - OSMANLI'DAN KALAN MİRASIMIZ

1. Lale Devri'nde;

- Sait Efendi ile İbrahim Müteferrika 1727 yılında ilk Türk matbaasını İstanbul'da kurdu.
- Doğu ve Batı klasikleri tercüme heyetleri tarafından Türkçe'ye çevrildi.
- İstanbul'un çeşitli yerlerinde kütüphaneler açıldı.

Yaşanan bu gelişmelerin Osmanlı Devleti'ni aşağıdaki hangi alanda etkilediği söylenebilir?

- A) Askerî B) Ekonomik
C) Kültürel D) Sağlık

2.

Lale Devri'nin ilk mimari eserlerinden biri de III. Ahmed Çeşmesi'dir. Bu çeşme bol çiçekli dış bezemeleriyle geleneksel Türk çini işçiliğinin en güzel örnekleri arasında yer alır.

Buna göre III. Ahmed Çeşmesi için;

- I. Lale Devri'nde yapılmış bir eserdir.
II. Türk el sanatlarının örneklerine sahiptir.
III. Türk tarihinin en önemli mimari eseridir.

yargılarından hangileri söylenirse doğru olur?

- A) Yalnız II. B) I ve II.
C) I ve III. D) II ve III.

3. "Lale Devri" (1718-1730) olarak bilinen dönemde;

- Yalova'da kâğıt fabrikası açıldı.
- Birçok yerde yeni kütüphaneler açıldı.
- 1727 yılında ilk Osmanlı devlet matbaası İstanbul'da kuruldu.
- Tercüme heyetleri oluşturularak Doğu ve Batı klasikleri Türkçe'ye çevrildi.

Lale Devri'nde yapılan bu yeniliklerle;

- I. Toplumdaki birlikteliği güçlendirmek
II. Toplumun kültür seviyesini yükseltmek
III. Toplumun Avrupa'daki gelişmeleri yakından takip etmesini sağlamak

düşüncelerinden hangilerinin gerçekleştirilmeye çalışıldığı söylenebilir?

- A) Yalnız II. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) I ve III.

4. Osmanlı Devleti'nde eğitim alanında önemli ıslahatlar gerçekleştirildi. Özellikle 19. yüzyılda bilimsel ve çağdaş eğitim vermekten uzak olan eğitim sisteminde önemli düzenlemeler yapıldı. Birçok ıslahatın öncülüğünü yapan II. Mahmut, yayımladığı fermanlarla eğitim alanında çeşitli ıslahatlar yapılmasını sağladı.

Aşağıdakilerden hangisi II. Mahmut'un eğitim alanında yaptığı ıslahatlara örnek olarak gösterilemez?

- A) Avrupa tarzı modern okullar açtırması
B) İstanbul'da ilköğretimi zorunlu hâle getirmesi
C) Askerî ve adli konularla ilgili çalışmalar yapan meclisler kurdurması
D) Yabancı dil bilenlerin sayısını artırmak amacıyla yurt dışına öğrenci göndermesi

5. Aşağıda 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde gerçekleştirilen bazı yenilikler ve bu yeniliklerin ilgili olduğu alanlar verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen ıslahat-alan eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Islahat	Alan
A)	Divan-ı Hümayunun kaldırılarak yerine nazırlıkların kurulması	İdari
B)	Yeniçeri Ocağının kaldırılarak yerine "Asakir-i Mansure-i Muhammediye" adıyla yeni bir ordunun kurulması	Askerî
C)	Yerli tüccarların yabancı tüccarlarla rekabet edebilmesi için gümrük vergilerinde indirim yapılması	Hukukî
D)	İlköğretimin zorunlu hâle getirilmesi ve Avrupa tarzı eğitim veren modern okulların açılması	Eğitim

6. II. Mahmut Dönemi'nde Takvîm-i Vekâyi (1831) adlı ilk resmî gazetesinin çıkarılması önemli bir gelişme oldu. Gazete, halkın hem ülkede yaşanan olayları bilmesi hem de dış dünyadaki gelişmelerden haberdar olması açısından önemliydi. Çıkarılan bu gazetesinin içinde askerî işler, bilim, ticaret ve ürünlerin fiyatlarının bulunduğu bölümler vardı. Takvîm-i Vekâyi gazetesi haftalık çıkıyordu ve halk tarafından ilgiyle takip ediliyordu.

Buna göre Takvîm-i Vekâyi'nin aşağıdaki hangi alanda Osmanlı toplumuna bir katkı sağladığı söylenebilir?

- A) Haberleşme alanında
B) Ekonomik alanda
C) Ulaşım alanında
D) Teknik alanda

7. Osmanlı şehirlerinde bulunan camilerin yanında fakir öğrenciler için küçük odalar, yolcular için ise misafirhaneler bulunurdu. Burada kalanlara üç öğün yemek verilirdi. Yapılan masrafların çoğu da çeşitli insanların kurduğu vakıflar tarafından karşılanırdı.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı insanı için aşağıdakilerden hangisi söylenirse yanlıştır?

- A) Konuksever ve hayırseverdirler.
B) Vakıflar sayesinde zenginleşmişlerdir.
C) Hayır işleri ile uğraşan vakıflara sahiptirler.
D) İhtiyaç sahiplerine yardım eden bir anlayışa sahiptirler.

- 8.

Arap harflerinden doğarak İslâm medeniyetinde müstakil ve olağanüstü bir mevki kazanan güzel yazı sanatıdır.

Hakkında bilgi verilen sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hüsn-i hat
B) Ebru
C) Çinicilik
D) Oymacılık

- 9.

Osmanlı toplumunda dikkat çeken bir yardımlaşma geleneği bulunmakta idi. Ramazan aylarında hâli vakti yerinde olanlar hiç tanımadıkları, bilmedikleri mahalleleri dolışmaya çıkarlarmış. Oralardaki bakkal, manav gibi esnafa uğrar, dükkânın ıssız bir anını kollar ve dükkân sahibiyle baş başa kalınca, borçluların isminin ve ne kadar borcu olduğunu gösteren veresiye defterlerini isterlermiş. Sonra da bu defterlerdeki borçları öderlermiş.

Hakkında bilgi verilen bu defterin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İmaret
B) Zimem
C) Ebru
D) Tahrir

TÜRK TARİHİNDE YOLCULUK (Ünite Tekrar Testi)

1. Bizans'ın hâkimiyeti altında ezilen gayrimüslim halk, Osmanlı Devleti'nin gerçekleştirdiği fetihlerden sonra uyguladığı adil yönetim ve vergi sistemi sayesinde Osmanlı yönetiminden memnun bir şekilde yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesinde ve güçlenmesinde etkili olmuştur.

Bu bilgilere bakılarak Osmanlı Devleti için;

- I. Halkın her kesimine adaletli bir yönetim sunmaya çalışmıştır.
- II. Müslüman ya da gayrimüslim herkese karşı eşit bir yönetim sergilemiştir.
- III. Anadolu topraklarının tamamında Türk siyasi birliğini sağlamaya çalışmıştır.

yargılarından öncelikle hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız III. B) I ve II. C) I ve III. D) II ve III.

2. Sultan İbrahim döneminin en önemli olayı Girit Adası'nın fethidir. Venediklilerin elinde bulunan ve korsanların bir üssü hâline gelen Girit Adası, 1645 yılında kuşatıldı. Fakat Girit Adası tam 24 yıl süren kuşatmadan sonra Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetine girebildi.

Girit adasının 24 yılda fethedilmesinde;

- I. Donanmaya yeterince önem verilmemesi
- II. Akdeniz'in Türk gölü olmaktan çıkması
- III. Osmanlı gemilerinin modernize edilmemesi
- IV. Denizcilik alanındaki yeniliklerin takip edilmemesi

gibi nedenlerden hangilerinin bir etkisi yoktur?

- A) Yalnız II. B) Yalnız IV. C) I ve III. D) II ve IV.

3.

II. Murad Dönemini gösteren bu haritaya bakılarak;

- I. Osmanlı Devleti'nin Anadolu ile Rumeli arasındaki toprak bütünlüğü sağlanmıştır.
- II. Osmanlı Devleti'nin sınırları Balkanlarda Sırbistan'a kadar genişlemiştir.
- III. Bizans İmparatorluğu'nun siyasi varlığı devam etmektedir.
- IV. Osmanlı Devleti Karadeniz ve Akdeniz kıyılarının tamamına hâkim olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve IV. B) II ve III. C) I, II ve III. D) II, III ve IV.